

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 3 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponuj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znača poština. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petek-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Pokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefon št. 34.

Najnovejše preganjanje naprednega in svobodnega časopisa.

Koncem preteklega in začetkom novega leta se je vrgla duhovščina edinozveličavne matere katoliške cerkve z vso strastjo podivjanjih fana-tikov na napredno in svobodno časopisje. Ni bilo nedelje ne praznika, ko bi se ne oznanjala ta križarska vojska z lec križem naše ožje domovine Kranjske. „Slovenski Narod“ je tu-tam že registriral posamezne slučaje te gonje in umazane reklame po cerkvah za klerikalne liste. To pa niso bili le posamezni slučaji, kakor rečeno, to je bilo pravo pravcato sistematično preganjanje. Kakor se sliši, je škof Bonaventura izdal v ta namen poseben, tajen ferman na podrejeno duhovščino. In naj velja še takih žrtev, vse moči se morajo zastaviti, da se iztrebi napredno časopisje, ta zanj in za druge največja ovira v doseglo klerikalnih stremljenj in absolutnega gospodarstva nad našim ljudstvom.

Ta ukaz je duhovščina tudi v tem zmislu izvršila. Še več! V svoji fantačni borniranosti — čudno ni, ko ima takega vodnika — je kar tekmovala med seboj. In če kje, tukaj se je očitno pokazalo, da tem ljudem je vsako sredstvo dobro, samo da služi njih namenom. „Namen posvečuje sredstva“, tega so se povsem držali. Prokleta bodi hiša, kjer imajo prepovedane liste, „Slovenski Narod“ in druge take. Bira je pa tudi v takih hišah dobra. Kdor take liste bere, ne dobi odveze. Povzpeli so se v svoji gorečnosti celo do gorostasnosti, da kdor koga ubije, stori manjši greh, nego če bere „Slovenski Narod“, ali kateri prepovedanih listov. Ubijalcu se greh brez vsega odpusti; čitatelju naprednih listov še vpršo dveh prič. Ta moralja! Ubijalci, tolovaji imajo večjo vrednost v očeh teh, milo rečeno podivjan in propalih ljudi, ka-

kor najboljši, najskrbnejši, najves-nejni oče ali kdorkoli, ki bere „prepovedane“ liste in se ne klanja kleri-kalni prepotentnosti. Tak poštenjak stoji po tem nauku daleč, daleč za tem izmeškom človeške družbe. In kje ostane potem tudi tajnost spovedi? Ponosni hočete biti na ta zakrament in njega vpliv vsled tajnosti na posamezne osebe. V tem slučaju vse to odpade. Morda se ustrašijo takih cer-venih represalij nevedni, popolnoma inferjorni ljude, a le malo prosvet-ljenemu kaj takega ne imponira in se bo lepo zahyalil za tak nauk. In ni tudi največja podivjanost ljudi, vsled telesnih in duševnih boli oslabljene mučiti, jim stavljati vse izmišljene in fabricirane muke kot grozilo, ne v božje zveličanje, ampak v njih umazane namene. Če bi bilo kaj umestno, teden bi bilo to, da bi se take torture v bolnikovi postelji kratkomalo pre-povedale in zabranile kazenskim potom. To bi bilo človeško, to bi bilo v zmislu obče humanitete.

Kar se ne doseže na leci, v spo-vednici in sploh v cerkvi, se naj doseže po drugi poti. In hajd na delo! Mlado, komaj pečeno kaplanje gre od hiše do hiše, kjer čuti, da se bere kateri teh listov. Se ne vda gospodar, obdeluje se gospodinja in celo otroci se hujskajo proti očetu. Če vse ne pomaga, pridejo na pomoč sorodniki, posebno taki, od katerih pričakujejo še kaj dedščine, če je „med živimi“ prej ne pogoltne farška bisaga. Ni ga sredstva, katerega bi se ti ljude ne ustrašili. In taki ljude se drznejo še nam očitati podivjanost, ko so sami največji lopovi in sploh kar temu so-rodnemu spominja.

Razume se, da je to preganjanje, inkvizicija bi je lahko imenovali, v prvi vrsti na deželi. Človek, ki razmer ne pozna, ne more tega verjeti. Kdor pa sam to opazuje in morda sam čuti ta despotizem presite črne zalege, ta ve in se ne čudi odporu, ki je že nastal in se vedno bolj širi že med masami in četudi nima ta odpor vsikdar najlepše oblike. Razmere so take in nič drugačne. Le od-

ločen, brezoziren boj je spričo takim razmeram na mestu.

In če škof Bonaventura upa na ta način kdaj doseči zmago, se bridko varja. Morda, da tuintam ujamejo kako mehko dušo, a na drugi strani pa zo-pet ljude postajajo radovedni. Radovednost je najboljša reklama. Sploh se pa dobe tudi že prosti ljude, ki jim ne gre v glavo, da bi kak mlad fantje jim ukazoval, kaj smejo in kaj ne smejo brati. Nazadnje je pa tudi to, zakaj je to pripuščeno v deželah preko mej naše domovine Kranjske.

Pred tristo leti ste zadušili s silo vzplanteli plamen po svobodi duha in vesti. Ta boj ali zatiranje imenujejo „protireformacijo“. Tedanjemu inkvizitorju Hrenu se je posrečilo za-treti tedaj nastali revolucionarni duševni boj, a njegovemu nasledniku, škofu Bonaventuri, se ta najnovejša inkvizicija ne posreči, to mu povemo na vsa usta.

Državni zbor.

Dunaj 28. januarja. V prvi seji prihodnjih torkov pride na dnevni red rekrutni zakon. Z volilno re-formo ne pride vlada še dva tedna pred zbornico, da bo mogoče v miru rešiti najnajnejše zadeve, predvsem naj reši proračunski odsek svojo na-logo.

Volilna reforma.

Lvov 28. januarja. Glasilo poljskega kluba izjavlja, da poljski kljub ni nasprotnik volilne reforme, temuč le zahteva, da se morajo mandati razdeliti po številu prebivalstva in da morajo dobiti de-želnizborivskeh kronovin večji delokrog.

Krakov 28. januarja. „Glos Narodu“ piše glede reforme gospo-ske zbornice, da ideja ni izvirna, temuč prihaja iz Berolina, kjer tudi imenuje cesar večino članov le na podlagi prezentacije v to poklicnih strokovnih korporacij. Podobno je pri francoskem in italijanskem senatu. Senat pa ima pravico pre-

iskati, ali je imenovanje pravilno ter razveljaviti imenovanje premiadih ali drugače nevrednih članov.

Kriza na Ogrskem.

Dunaj 28. januarja. V ogrski krizi se je z včerajšnjim dnem izvršil preobrat na slabše. Vsa mirovna prizadevanja se smejo smatrati z pa-nesrečena. O avdijenci grofa Andrássyja je izšlo uradno obve-stilo, ki potrjuje tak pesimizem, četudi v diplomatično zaviti obliki. Grof je razložil vladarju svoje ideje o rešitvi ogrske krize. Pri tem se je pokazalo, da zastopa grof Andrássy v vojaških vprašanjih tako stališče, s katerim se krona po svojem prepričanju ne more strinjati. Vladar je grofa Andrássyja vprašal, ali bi hotel prevzeti vlogo na podlagi vladarjevih nazorov, a grof je odgovoril, da mu ni mogoče ugodi-viti vladarjevi želji. Nato je vladar naročil grofu, naj ponese v isti zadevi voditeljem koaliranih strak ustno obvestilo ter mu naj pride kmalu poročat, kaj bodo o tem skle-nili voditelji.

Budapešta 28. januarja. Grof Andrássy se je vrnil v Budapešto ter takoj stopil v dotiko s svojimi političnimi prijatelji, med njimi tudi s Kossuthom. Vladarjevo poročilo naznani izvršilnemu odboru koalicije v jutrišnji seji. Seveda je gotovo, da koalicija odkloni sestavo vlade pod pogoj, ki jih je sporočil vladar. Kaj se zgodi pa potem, ni mogoče z gotovostjo prorokovati. Gotovo je le toliko, da se državni zbor razpusti ter aktivira avtonomni tarif in mednarodne trgovinske pogodbe.

Baron Fejervary je sklical br-zoznavno za jutri popoldne ministre k posvetovanju.

Carinska vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Belgrad, 28. januarja. Veliki shod srbskih trgovcev je enoglasno odobril stališče srbske vlade

in srbsko-bolgarsko carinsko zvezo. Obenem se je izrekla želja, naj bi se ohranili prijateljski odnosi z Avstro-Ogrsko na podlagi lojalne vzajemnosti.

Sofija, 28. januarja. Na Bolgarskem so prepričani, da bo Srbija vztrajala. V nevarnosti je le izvoz svinj. Za izvoz žita ni nevarnosti, a izvoz rogate živine se začne itak šele meseca maja. Bolgarsko trgovstvo je pripravljeno, sprejeti gospodarski boj zoper Avstro-Ogrsko solidarno s srbskim trgovstvom.

Belgrad, 28. januarja. „Politika“ izvaja v svojem članku „U borbi!“: „Boj kakor kdaj do sedaj je potrebno, da smo enodušni, ker se gre razen za naše ekonomske interese, za vprašanja: naša neodvisnost, ugled in dostojanstvo države; prišel je trenotek, da se ustvari ekonomsko osvobojenje od Avstro-Ogrske. Ni se treba bati žrtev. Srbija je i dosedaj pre-našala velike in težke žrtve samo radi tega, ker je bila zapeljana v tesno odvisnost napram Avstro-Ogrski. Okoriščajoča se z našim nezgodnim položajem, je iskorisčala našega uvoznika in izvoznika. Z začasnimi žrtvami bo rešena naša ekonomska in politična samostalnost. To bo tako dragocen uspeh, da ni treba nikomur biti žal žrtev.“ Članek zaključuje: „V teh usodnih dneh je treba delovati oprezeno in pametno, toda obenem energično. Politiki s političnega, ekonomiz ekono-mičnega stališča morajo težiti za istim ciljem: za emancipacijo od Avstro-Ogrske, kakor so tudi na Dunaju vsi složni, da je treba balkanske narode najprej ekonomsko in potem politično podjarmiti. Le z vztrajnim ednodušnim in dobro premišljenim delom nam bo mogoče iziti iz te težke vojne kot zmagovalci.“

Sofija, 28. januarja. Trgovinska zbornica, ki sestoji večinoma iz vladnih oseb, je odposlala srbskim trgovcem izjavo simpatije. Obenem se je izrekla bolgarski vladni zahvala za njen junaško vedenje in unijski zadavi in za podpiranje srbske vlade. Tudi se

Razšla sva se, jaz pa sem premi-šjeval, kdaj bodo naše Slovenke toliko navdušene, da bodo klicale na-rodne pozdrave, ko se bodo njih možje ali drugi Slovenci v tujem je-ziku med seboj pogovarjali. Prišel sem pa do prepričanja, da kaj takega še ni treba kmalu pričakovati.

Dospel sem v gozd. Ob mehki poti so rastle sočnate jagode, rdeče kot karmin in skrivajoč se za svoje perje, kot bi se bale roke pohujševalčeve. Natrgal sem si jih lep šopek, ga povezal in odšel dalje po gozdu. Nedaleč od pota zagledam v travu ležati mlado punco. Pristopil sem k njej in občudoval ciganski tip. Črni lasje so razpleteni objemali lep okrogel obraz, s katerega se je v senci temnozelenega drevesnega perja raz-lival demoničen čar. Morda bi bil še bolj natančno opazoval božjo stvarco, če bi ne bil zasišal v bližini ci-ganskih glasov. Ker sem kot žurnalist vedel, da so cigani večkrat vprav ne-človeških nazorov v gotovih stvareh, sem se jadrno umaknil v varno skri-vališče in ker se je dan že nagibal k svojem koncu, odšel proti svoji re-dakciji.

(Dalej prih.)

LISTEK.

Ko sem bil urednik.

Spisal Bistričan.

(Dalej.)

Da sem moral pri taki izobraženi gospodi tudi jaz nastopati kolikor mogoče visoko, je umevno. Pri vsaki besedi sem dal čutiti nacionalni gosp, da se po meni pretaka pristna kavalirska kri, da sem znan z visokimi krogi v Budejvicah in da sem stalen dopisnik vseh večjih nemških listov à la „Freie Presse“ itd. Vsled tega sem užival kmalu obilno spoštovanja in nazivali so me vsi le z „gospod redakter!“ Kajpada sem čuval pazno, da ni izginila slava, ki me je obdajala!

Gosp sem zlasti užajal, ker sem ji pravil, da sem romanopisec. „Sie sind wirklich ein Geist,“ je rekla in vedela povedati, da je moj nos polnoma nosakega romanopisca, tudi iz oči se mi da sklepati, da ni sem navaden zemljjan. Z obraza se mi bere tista odločnost kakršno imajo vsi boljši romanopisci! Rešpekt pa tak!

Ta rešpekt sem v polni meri užival, dokler se ni bilo treba nazna-

niti na magistratu. Zdaj je pa moral volk sleči ovčjo obleko in se pokazati v svoji pravi. Vendar sem se ta čas že toliko prikupil gosp, da ni dosti zamerila mojih laži in da sem bil slej kot prej v toliki časti pri njej, kot še nikjer drugod.

Naš list je slabo uspeval. Naročnika ni bilo nobenega, akoravno sva z Vrnikom na zadnji strani lista dala natisni velikanski oglas, da je list mogoče vsak dan naročiti. Jaz sem z vso vestnostjo spisal uvodni članek — prestavil sem namreč iz slovenske Schreinerjeve fizike parodstavkov o osnovnih zakonih — a vkljub temu ni hotelo biti naročnikov. Da, s strahom sem celo opazil, da nama je prišlo več številk nazaj, nego sva jih razposlala!

Pisal sem uvodni članek za tretjo številko „Naturfreunda“. Vrbnik mi je strogo naročal, naj pazim, da prav prestavim, da se nama ne bodo v Gradcu smejali stavci in potem vsi, katere nadlegujeva v vsiljevanjem lista. Storil sem svojo dolžnost, kolikor je bilo v moji moći, nato pa vzel v roke škarje in strigel iz raznih nemških listov toliko časa, dokler se mi ni zdelo, da bo list poln. Vrbnik je pa vzel čopič in lep izstrijene listke

na pole papirja in ko je bil z delom gotov, spravil vse v pripravljeno ku-vertto ter zdirjal na pošto, kjer je oddal najine duševne uredniške umo-tvore ekspresno naprej.

Bilo je to v sredo zvečer.

Vrbnika sem nato z veliko silo pripravil do tega, da sva pospravila razne časnike na kup. Vrbnik se je silno zavzema za to, da jih je bilo kolikor mogoče veliko razmetanih po sobi. Kdor pride noter in vidi povod vse polno časopisov, bo dobil prepričanje, da vsestransko delava, ker še časnikov nimava časa pospraviti. Veste, to imponira! In da bi še bolj imponiralo, ni pustil nikoli nič pomesti, gospa pa pravil, da je hišna tako nerodna, da se on boji, da bi mu kaj zamešala.

Drugo jutro se je Vrbnik odpe-ljal in Celovec na potovanje in kakor je poudarjal, da si ogleda neko on-dotno tiskarno. Obenem je obljudil, da bo prinesel denarja od svojega prijatelja, ker dotedanja zaloga ban-kovcev mu je že večinoma pošla. Meni je postal v tujem nemškem mestu grozovito dolgčas. Po gostilnah sem se tuintam vlačil, a tu sem le še bolj občutil neznosnost samote. Zato sem se vrgel na izlete, katerih je v

Beljaku mnogo in lepih. Zlasti Dra-vina brega sem nad vse ljubil, saj sem tam imel priliko občevati z najrazličnejšimi ljudmi.

Tako sem takoj drugi dan zadel na Kranjca, ki se ga je bil nekoliko nalezil in ki je romal z neko žensko v kako varno zavetje. Kot ima Kranjec, zlasti če ga ima kaj v glavi, navado, da rad pozdravi vsakega, tako je tudi mene ta možak. Govorila sva po nemško; a moj znanec je kmalu uganil, da sva oba tujca tukaj in da sva v resnici Kranjca. Zato sva jo udarila po slovensko. To pa sprem-jevalki mojega znanca ni bilo všeč, grdo je gledala kot znajo le nemške Korose, frizura se ji pa kar sama mršila in nekaj je godrnjalo babše. Vendar moj znanec Kranjec jo je po kranjsko precej robato pomiril, češ le počakaj še nekoliko . . .

Prifrčali so mimo trije nemški kolesarji. Babnica je hotela zdaj po-kazati svojo nemško narodnost, zato je kričala: „Heil, heil, heil!“ da nama je skozi ušesa letelo. Postala je rdeča v obraz, oči so se ji svetile divjega navdušenja, moj znanec mi je pa sel-gel v roko in dejal: „Moram iti, dru-gače se mi same nemške navdušenosti skuja, ker sem Kranjec!“

je sklenilo, da se odpošlje v Belgrad posebna deputacija 22 članov. Enake sklepe store tudi ostale bolgarske trgovinske zbornice.

„Večerna pošta“ piše: „Boj, ki ga vodi sedaj Srbija, je tudi naš boj. Ako bo Srbija premagana, je to tudi naš poraz. Naši srbski bratje naj bodo vsled tega zagotovljeni naših simpatij.“

Belgrad 28. januarja. Protestni shod trgovcev in kmetovalcev je izrekel na predlog predsednika Cirkočića zahvalo vsem tistim avstrijskim narodom, katerih časopisje je v sedanjem boju na strani Srbov. Shod se je zaključil z viharnimi klaci: „Živila vlada! Živila carinska unija! Proč z Avstro-Ogrsko!“ Po shodu so bile viharne demonstracije pred hišami oseb, ki so nasprotniki srbsko-bolgarske carinske zveze. Pri uredništvu „Štampe“ so pobili vse šipe. Ministrski predsednik se je z balkona zahvalil zborovalcem za vladi prijazno stališče. Srbski carinski uradniki zahtevajo ude blago, ki prihaja iz Avstro-Ogrske, deklaracije v srbskem jeziku. Tudi mora vsaka takata pošljatev imeti potrdilo srbskega konzula.

Dunaj 28. januarja. Govori se, da bo avstro-ogrski poslanik odpoklican iz Belgrada.

Rusi o avstrijsko-srbskem konfliktu.

Petrograd 28. januarja. „Petersb. Vedomosti“ prinašajo dopis, v katerem se izvaja: „Vpraša se, kakšni vzroki so napotili Avstro-Ogrske, da je s tako odločnostjo pretestovala proti srbsko-bolgarskemu carinskemu dogovoru. Zakaj je zahtevala v svojem zadnjem dopisu na srbsko vlado, da se mora ta dogovor odkloniti kot pogoj za nadaljevanje trgovinskih pogajanj s Srbijo. Avstria je sama odkrila pajčolan, ki je zakrival dosedaj njene tajne načrte na Balkanu. Prikazala je celiemu svetu, da je namenjene politike ohranitev neprestanih zmešnjav in kronične anarhije na Balkanu, dasi se oficijalno izdaja za glavno oporo miru in reda na Balkanu. To je pokazala ta država s svojim pobijanjem srbsko-bolgarskega zbljevanja, v katerem vidijo vsi pametni ljudje brez presodkov le element za mir in red na Balkanu. — Ako bi bil Avstro-Ogrski res za mir na Balkanu, moral bi le pozdraviti zbljevanje med Srbijo in Bolgarijo.“

Položaj na Rusku.

Petrograd 28. januarja. Plemiški kongres v Moskvi je z veliko večino odklonil predlog, naj bi se grofu Vitteju izrekla zahvala, da je izposloval od cesarja znani manifest z dne 30. oktobra. —

Te dni se razglasili svoboda shajanja in združevanja po pruskom vzoru.

V Rigi so ustrelili tri leške revolucionarje, več uglednih Lehou pa so javno izbičali. Aretovanje se nadaljuje. Kdo skriva orožje ter ga noče izročiti, mu zaplenijo premoženje.

Volitve na Angleškem.

London 28. januarja. Dosedaj so razen iz 27 volilnih okrajev znani vsi izidi. Liberalci imajo 370, delavci 41, nacionalisti 83 in unionisti 149 mandatov. Liberalci bodo imeli potemtakem v zbornici 100 glasov več kot vse ostale stranke skupaj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. januarja.

— **Osebna vest.** Deželni predsednik g. Teodor Schwarz se je včeraj povrnil z Dunajem.

— **Profesorska vest.** Suplent na gimnaziji v Kranju, gospod Ivan Gräfner, je imenovan pravim učiteljem na tem zavodu.

— **Gospod Schwarz,** c. kr. deželni predsednik, kaže čedalje jasneje, da pravzaprav ni drugega, kakor izvršilni organ poštenjaka Bonaventure in njegove ožlindrane desne roke. Vidi se to na Jesenicah, kjer hoče

Schwarz nemškoklerikalni koaliciji pomagati na krmilo, vidi se to v Dragi, ki jo hoče iztrgati iz slovenskih rok in vidi se to zdaj v Knežaku. Tudi v Knežaku hoče poslati gosp. Schwarz volilnega komisarja po zgledu jeseniškega Schittnika, da pomaga klerikalcem na krmilo. Mislimo, da bomo kmalu načistem s tem g. Schwarzem in njegovim hedervarškim sistemom. — **„Slovenčeve“ brzojavke.** Pri „Slovencu“ kaj pridno fabricirajo brzojavke. Pred kratkim je prinesel ta list brzojavko, da so v Gorici sprejeli imenovanje novega nadškofa z enakim veseljem v slovenskih in laških krogih. V Gorici so se smejni taki bedariji. Slovenci sodijo prav trezno to imenovanje. Lahko pa še niso bili nikdar zadovoljni z imenovanjem kakega Slovencev. Sicer pa „Slovenec“ v svoje brzojavke spravlja vesti, ki jih čitamo večkrat že v listih prejšnjega dne.

— **Shod c. kr. državnih uradnikov** se je vršil včeraj dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“ in bil prav mnogoštevilno obiskan. V imenu pripravljalnega odbora društva državnih uradnikov je pozdravil načelnik nadkomisar g. Jerevec, ki je poudarjal, da tako velika udeležba znači, da so si drž. uradniki složni v svojih željah in težnjah. Predsednikom shoda je bil nato imenovan gosp. Jerevec, zapisnikarjem pa gosp. računski asistent Bradaška, nakar je ravnatelj gosp. dr. Požar v skoraj eno uro trajajočem govoru razjasnil težavno stališče državnih uradnikov glede gmotnih razmer. Dočim se vsi drugi stanovi že zdavnaj organizirajo in varujejo svoje stanovske koriste, je dejal, stoži državni uradnik še vedno mirno in le dela in trpi. Država da svojim uradnikom le delo, ne vpraša pa nič, kako naj uradnik živi. Leta 1873. je izšel zakon o aktvitetnih dokladih. Te doklade že zdavnaj ne odgovarajo več draginjskim razmeram, zato so leta 1902. vložili državni uradniki ljubljanski na osrednjo vlado peticijo za dovolitev draginjske doklade. Ta peticija pa leži še v aktih finančnega ministra, če je ni doletela se kaka hujša usoda. Da se ta naša peticija ugodno reši, zbrali smo se danes, da jo z novimi dokazi podpremo. Od leta 1902. so postale razmene neznošne, že leta 1902. je bil polozaj skoraj nevzdržljiv. Da ljubljanske razmere niso take kot drugod, je pokazala vlada 1895., ko je po prilikah potresa dala uradništvu potresne doklade, ki so pa bile, žal, 1898. zopet odvzete, dasi še danes čutimo posledice potresa. Vsled nabave elektrike, kanalizacije itd. so se takratne mestne doklade zvišale od 6% na 20% in pozneje na 25%. Tudi dejela zvišuje od leta do leta svoje doklade. Producenti prodajajo vsed tega svoje izdelke in pridelke vedno dražje, uradnik pa ne more pritisniti nazaj. Ker so delavec vedno dražji, so tudi stavbišča dražja in vsed tega stanovanja. Državni uradnik po svojem stanu vendar ne bo stanoval pod streho, kjer so škorpijoni in ščurki. Pri dovolitvi aktvitetnih doklad leta 1873. je vrla napravila štiri razrede in postavila Ljubljano v 3. razred, dočim je Dunaj v prvem. Te doklade so ostale enake, okaravno je dandas v Ljubljani ravno tako draga življenje kot na Dunaju. Dunaj se bori proti producentom z gospodarsko organizacijo in avprovizacijo. Na Dunaju izgine državni uradnik v mnogici, v Ljubljani pa vsak vidi njegovo uboštvo. Ljubljana je zaključeno mesto, kar n. pr. Celovec in Gorica nista, čeprav sta v istem razredu aktvitetnih doklad. Govor se, da dobi tudi Ljubljana svojo aprovizacijo, a od tega ne bo dosti uspeha. Pri nas se ljudstvo izseljuje in niti da drag denar ni dobiti služnici, kar pa dejela producira, gre veliko mimo Ljubljane v Trst, Pulj in druga pomorska mesta. V Ljubljani rastejo cene od dne do dne in ko se postavi še tržnica, bo vse mnogo dražje tudi zbog tega. Drž. uradnik je torej prisutan od vseh strani. Da živi uradništvo v Ljubljani sploh v slabem gmotnem položaju, izprevidujejo magistrat, dejela, trgovska zbornica, razni denarni zavodi, ki zvajajo svojim uradnikom plače, le država se ne gane. Državni uradnik v Ljubljani je vsled tega poniran. Njegov položaj je vreden pomilovanja, dasi mora biti državni uradnik do skrajnosti točen in vosten v službi. Ne hrepenujo po bogastvu, ne po graščinah, ne po luksusu. Le svoje rodbine hočemo dobro odgojiti, stanovati v primernih stanovanjih, pri sedanjih razmerah pa se kaj lahko pripeti, da propademo v zakotne predmetne koče. Govornik je nato prebral nastopno resolucijo: V decembri 1902. so vložili c. kr. drž. uradniki ljubljanski na vis. c. kr. osredno vlado peticijo za dovolitev

draginjske doklade. Ker ta peticija, žal, še doslej ni rešena in vis. vlada ni nič storila za poboljšanje gmotne položaja državnih uradnikov v Ljubljani, dasi so postale gospodarske razmere državnih uradnikov vsled vedno naraščajoče draginjske naravnost neznošne, obračajo se dne 28. jan. 1906. zbrani drž. uradniki ljubljanski vseh vrst ponovno na visoko vlado z nujno prošnjo, da jim nemudoma dovoli zaprošeno dejanskim razmeram popolnoma primerno, draginjsko doklado do končne preuredbe dejahostnih dokladov. Resolucija je bila sočasno sprejeta in se potom deželnega predsedstva izroči osrednji vladni. Predsednik shoda se zahvali nato počelovalcu za njegov trud in naznani, da je župan Hribar pozdravil pisemo shod, kateremu želi uspeha in obljubuje, da je vedno pripravljen podpirati težnje drž. uradnikov, za kar se mu izreče zahvala. Udeležniki so zaklali nato trikrat „Slava“ cesarju v zahvalo, da so se jim ob 50-letnici njegovega vladanja povisale plače.

— **Slovensko gledališče.** Po preteku več let se je v soboto zopet pella na slovenskem odru Smetanova opera „Dalibor“. „Dalibor“ je poleg „Prodane neveste“ najznamenitejše delo, ki ga je ustvaril genialni češki glasbenik Bedřich Smetana. Delo je komponirano popolnoma v stilu velikih oper in se odlikuje po blesteči ritmiki in prelestni melodiki. V operi veje pristno češki narodni duh: sujet je vzet iz češke zgodovine, v glasbo so pa vpletene motivi češke narodne pesmi, kar daje operi pristno češko narodno obiležje. Vsi ti motivi so sujetu primerno resnega značaja, v čemer se ta opera zlasti razločuje od „Prodane neveste“, v kateri so takisto namizani narodni motivi, v kateri pa vse vriska in prekipeva veselja, radosti in humorja. In baš temu dejstvu je pripisovati, da je „Prodana nevesta“, v kateri prevladuje rezkošna, lahko umljiva glasba, nastopila zmagonosna pot preko vseh svetovnih odröv, dočim je „Dalibor“, ki ima v glasbenem odru morda večjo vrednost, pač prekoračil meje čeških zembla, ni si pa mogel pred tujim ne-slovanskim svetom pridobiti one veljave in pozornosti, kakor „Prodana nevesta“. Vzrok za to tiči v tem, da „Dalibor“ očara in nudi izrednega glasbenega užitka le onemu, ki poznava slovensko narodno glasbo in ki so mu domači njeni tužni, ponavječ bol in gorje slikajoči akordi, skratka opera „Dalibor“ zadivi in očara samo onega, kateremu je poznata bitnost slovenske, k otožnosti in sentimentalnosti se nagibajoče duše. Prekrasna je glasba zlasti v prvem dejstvu, ko se naznani vitezu Daliboru odsodba na dosmrtno ječo. Orchester daje tu prelestno glasbeno sliko duševnih bojev, ki divijo v vitezovem srcu in razdvajajo njegovo notranjost. Obup, ki ga navdaja, ko zre v duhu pred sabo temno, vlažno podzemsko ječo, v katero nikdar ne prisije zlati solnični žarek in iz katere zanj ni več rešitve, hrepenuje po življenju, ki mu baš sedaj stopa pred oči v vsej svoji prelesti, krasoti in mikavnosti: lahek šepet vetra, šeles dreves, žubenje srebrnega studenca, sumenje potoka, gostolenje slavca in škrjanca mu udarja na uho, zembla, enaka neversti, se blešči v tisočerih zlatih žarkih solnca nebeskega, po njej stopajo ljudje, veselči se življenga in pijo s polnimi požari iz čaše ljubezni; nada, ki mu za hip razsvetli dušo, da mu bode še zasnila svoboda in da še zanj vendarle ni docela zamrlo življenje, tiha resignacija, ko se vda v zlo svojo usodo, vsa ta duševna razpoloženja slika orchester na refinirano dovršnost. Takisto krasna je tudi zadnja slika v tretjem dejanju. Opera je bila skrbno vprizorjena in režija je funkcionirala povsem gladko. Zbori so bili dobri, dasi jim je mestoma izpodrsnilo, kar pa niso bili toliko sami krivi, kakor faktor, o katerem je pa žal nam — zabranjeno govoriti. Solisti so bili prav dobrni. Milado je igrala g. Skalova. Dobro disponirana, je pela svojo vlogo z umetniškim umevanjem, temperamento in jo spremljala s fino, diskretno igro. Na višek se je popela tako v petju, kakor v igri v sceni v ječi in v zadnjem dejanju, ko v strastnem hrepenuju pričakuje Dalibora in se oddloči ga z oboroženo četo rešiti iz krvniki rok. V prvem dejanju je bila odlikovana s krasnim šopkom iz srebrnih rdečih in belih rož. Gca. Rindova je imela neznačno, a precej nevhvaležno vlogo. Pela jo je diskretno, čuvstveno in lepo niansirano. Gospod Orželski je bil kot Dalibor prav dober. Dasi mu je na enem mestu izpodrsnilo, vendar je bil sicer pri glasu in je pel z umetniško vnenjem in dokaj temperamentno, da nas je v vsakem odru zadovoljil. Kakor ga Skalova, se je tudi on najbolj odlikoval v prizoru v ječi. Vloga kralja Vladislava je bila v rokah gospoda Oufrednika. G. Oufrednik je eden izmed najboljših baritonistov, kar jih je kdaj nastopalo na slovenskem odru,

zato tudi lahko trdimo, da še nismo slišali pri nas peti vloge Vladislava tako v umetniškem odru lepo in dovršeno, kakor jo je pel to pot gosp. Oufrednik. Prav isto smemo s polnim pravom reči tudi o g. Bettetu, ki je pel vlogo ječarja Beneša. V tej vlogi se je g. Bettetu ponudila prilika, da je pokazal vse svoje pevske zmožnosti in svojo izredno obsežnost glasu. Njegov polno doneči, simpatični, mogočni bas je prisel do polne veljave. G. Bettetto napreduje v vsakem odru in se bo brez dvoma razvil še v velikega umetnika, ako se bo resno in v vneto posvetil svojemu poklicu. Naj bi se naše gledališče potrudilo, da si ohrani to izborni moč! Druge manjše vloge so bile v rokah g. Raneka, Zacha in Bukaška, ki so jih rešili v popolno zadovoljnost; posebno nam je omeniti g. Raneka, ki je opero na novo prav efektno incesirinal in preskrbel spretno režijo. — O faktorju, o katerem je kritiki zabranjeno pisati, se nam je iz krogov gledališča intendance poslala tale beležka: Orkester daleko ni bil popoln, a tega tudi ni možno zahtevati. V soboto so imeli vojaški gledališči sleden posel: ob 9. dopoldne do pol 12. ure generalno izkušnjo za „Daliborja“ v gledališču; ob 11. dop. — torej med izkušnjo — so moralni 4 gledališči odlet delat „šramelsko glasbo“ v topničarsko vojaško obrednico; popoldne je bila v elika v skladbi na kolodvoru in jim ne bo treba v Ljubljani prenovevati. To v pojasnilo na izražena vprašanja z dolenske strani. Pred peto uro se pa koncert ne more pričeti zaradi udeležencev, ki prihajajo z gorenjskim vladom ob tričetr na peto uro v Ljubljano in ki so že postali stalni obiskovalci „Matičnih“ koncertov. Gorenjskim udeležencem zelo priporočamo, da bi si sedeže z dopisnicami na g. J. Lozarja (Mestni trg) že prej osigurali, zato da se zaradi kratko odmerjenega časa in velikega navala pri blagajni pred začetkom koncerta ne zakasnijo niti udeleženci, niti pričetek koncerta ne trpi vsled zakasnega prihajanja.

— **Za tretji oratorijski koncert „Glasbene Matice“** se že sedaj kaže veliko zanimanje pri rednih obiskovalcih Matičnih koncertov, kar tudi pri širšem občinstvu, mnogo tudi ker je pričakovati, da bo prekrasna skladba v tako veliki, največji koncerti dvorani, kolikor jih stoji na slovenski zemlji, še veličastnejši in vprav velikanski vtiški na poslušalce napravila. Izvajanje tako lepih svedovnih del umetnosti je vsekakor veliko in plemenito kulturno delo in načrt Ljubljani. K drugemu izvajjanju oratorija v „Narodnem domu“ sta v svrhu spoznanja dela došla tudi dva zastopnika laškega glasbenega društva (Liceo Tartini) iz Trsta, isto društvo namerava v prihodnjem letu prekrasno Bossijevu (v Benetkah zloženo) delo v Trstu izvajati. Ker so cene prostorom izredno znižane in se bo mnogo sedežev dobiti za nizko ceno po 1 K, kakor tudi prav mnogo stojšč po 60 h, je udeležba vsakomur, ki se za tako plemenite stvari zanimata, omogočena. Akustika velike dvorane hotela „Union“ je po doseđanjih izkušnjah prav dobra, spoznala pa se bo najbolj še le pri tem velikem koncertu, ko bo 200 moči naenkrat sodelovalo.

— **Bela — Reduta.** Na dan Bele redute se zbore v slovenski metropoli družba, kakršna boste Ljubljana izza časov slavnega kongresa najbrž še ni videla. Svoj prihod je javil pred vsem sam beli car, ki pripelje s seboj sto najlepših Belorusinj v kot telesno stražo sto Eskimovcev od severnega obrežja Belega morja. Deputacija Belokranjcev ga pozdravi v imenu naše dežele pri savskem mostu nad Ljubljano. Dalje se je napovedalo njegovo veličanstvo sultana marokanski, katerega bode spremljalo sto belo oblečenih zamork in sto beduinov. Njegova svetost siamski beli slon pride iz Bangkoka in ga pozdravi deputacija očetov trapistov na Dolenskem kolodvoru. Kraljica Luna se pripelje v spremstvu najsvetlejših zvezd svojega dvora. Samo po sebi se ume, da sledi tem patentatom njihovi prični ministri, dvorne dame, kuharji itd. Iz nebes nam je javilo sedem svetopisenskih devic s svetilki svoj prihod v belo Ljubljano. Iz starega Rima pride dvanaest veste in Montsalvata dojde Lohengrin z labodom ter pripelje s seboj staroslavne kapitolske gospe; belo oblečene deklice ga pozdravijo pri šentjakobskem mostu, kjer stopi na suho. Vojnaščo bodo zastopali na beli reduti deloma križarji v belih plaščih, deloma kranjski fantje v belih suknih. Za zabavo skrbi poseben cirkus, v katerem nastopijo najdražestnejše jahalke in plesalke, najdovtpipnejši klovni in harlekinji sveta. Iz kraljestva Florinoga so naznani svoj prihod lilije, šmarnice, zvončki, marjetice, narcisi itd. Iz Faunove dežele pride pred vsemi Zlatorog s triglavskimi belimi, kozami, dalje so se napovedali severni medvedje, planinski zajci, beli backi, bele miške, bele vrane, beli krokarji itd. Mnogo drugih ne navedemo, ker hočemo ostati nepoznani, zagotavljamo pa, da ostane večer bele redute neizbrisljiv v zgodovini naše bele Ljubljane.

— **Veliki oratorijski ljudski koncert „Glasbene Matice“** na Svetišču se bo točno ob 5. uri popoldne pričel in ob polu 7. uri zvečer končal. Čas koncerta je zaradi tega tako odprt, da se ga vsakdo, posebno pa tudi posetniki iz Gorenjske in Dolenske lahko ude

janske renesanse se kaže v tem, da podabla svoje forme sicer popoloma v duhu antike, kateri je posnela priprostot in vzvišenost ter avnost in lepoto, da pa ni noben pedantski posnetek stare grškoreimske umetnosti, ker priznava svoja dela popoloma na novo in samostojno z veličastno ustvarjajočo močjo v epote polnem izrazu. Italijansko renesanco delimo v dva dela, v zgodnjemu medicejsko v 15. stoletju in visoko renesanco v 16. stoletju. Glavni zastopniki prve so Donatello, Verrocchio ter slikarji dominikanca Fra Angelico in Fra Lippi in Goticelli; etevela je pred vsem v Firenci, odkoder se je razširila po vse Italiji. Visoko renesanco sta podpirala posebno papeža Sikst IV. in Julij II. Zastopniki te renesance so zlasti Leonardo da Vinci, Michelangelo in Rafael. G. predavači je pokazal s skloptkom od vsega teh umetnikov nekaj najlepših slik in kipov, in jih mnogokrat raznasneval prav natančno in vsestransko. Dvorana in galerija sta bili načrti polni občinstva, ki je konci prehajanja g. predstavljata zahvalno v viharnim ploskanjem.

Aškerčev jubilej. Te dni mi je prišel po naključju v roke Stritarjev dunajski "Zvon" iz leta 1. 1880. Listal sem po njem in prebiral v "Zvonu" priobčene pesmi. Takoj v prvem zvezku sem naletel na balado "Trije popotniki", pod katero je podpisani pesnik Gorazd. Nato sem prečital vse prejšnje "Zvonove letnike", da bi se prepričal, ako ni morda Gorazd-Aškerče že preje sodeloval pri listu. No, uveril sem se, da je pesem "Trije popotniki", priobčena v dunajskem "Zvonu", prvi umotvor, s katerim je stopil Aškerč pred slovenski svet. Potem takem je Anton Aškerč slavil letos ne samo petdesetletnico svojega življenja, ampak tudi petdeset let letnico svojega književnega delovanja.

Ceská scéna, češki gledališki list, priobčuje v svoji zadnji številki životopis pisatelja Franca Govéka, in simpatično oceno njegovih spisov. Članek je pridejana tudi pisateljeva slika.

Bivši Triglavani se vladljivo yabijo na sestanek danes zvečer ob polu devetih v "Narodni Dom", da se pogovore o udeležbi pri "Triglavovi" slavnosti v Celju.

"Trgovski dom". Kakor običajno, je posalo "Slovensko trgovsko društvo" tudi letos vabila na ples svojim unanjim članom. Konstitutati moramo, da nismo tega storili brez uspeha, kajti došla je nam že dosedaj pod posameznikov znatna vstopnina, oziroma prispevek za "Trgovski dom". Ustanovitev lastnega "Trgovskega doma" je velikega pomena za slovensko trgovstvo. Da pa se ta namen v doglednem času uresniči, prosimo slovensko trgovstvo in prijatelje društva, da se v veselih družbah in raznih predvzetih spominjate "Trgovskega doma".

"Trgovski plesni venček". Kakor smo že poročali, priredi slovensko trgovsko društvo "Merkur" dne 1. februarja ob polu 9. uri zvečer v veliki dvorani "Narodnega doma" plesni venček, čigar čisti prebitek je namenjen zakladu za "Trgovski dom". Zanimanja je za to prireditev obilo ter je upati na lep uspeh. Vstopnice se dobre pri tvrdkah Gričar & Mejač, J. Lozar, Gvidon Čadež in Ivan Kosteve v Ljubljani.

Prememba posesti. Vsa posestva tvrdke I. I. Kantz v Ljubljani so prešla na javni dražbi dne 23. t. m. v posest "Ljubljanske kreidne banke".

Premog v Ljubljani. Ljubljanski premogotričci so poslali danes na lastne stroške delavce v Trbovlje premog nakladat, ker ni skoraj nobenega premoga več v Ljubljani. Sveda bodo začasno cene nekaj više, toda gotovo bolje, nego bi bili brez vsakega premoga. Glede naše predvjetrjene novice radi izkorisčanje od strani hlapcev-prodajalcev bodi v tolko popravljen, da ima manj ali več vsak hlapac že tudi svoje stalne odjemalce; ako se ti torej teh oklepajo in tudi v slučajni sili, se ne more šteti v zlo, kakor se zagovarjajo hlapci, kar je verjetno.

Tovorni promet s Trstom. Od 29. januarja naprej se brezpogojo sprejema in odpošilja tovorno blago za Trst južne in c. kr. državne železnice in Trst prosto loko južne in c. kr. državne železnice, kakor tudi Trst prosto loko železniško skladische. Sprejemanje dolgega in rezanega lesa za Trst južne in Trst c. kr. državne železnice ostane še ustavljen.

Premije za kmetske posle. C. kr. kmetijska družba je 10 premij po 20 K. iz jubilejskega fonda cesarja Franca Jožefa I. razdelila med sledeče posle: Jera Fink v Mozlu (63 službenih let), Karolina Kalija v Švibnem (55 sl. let), Juri Kralj v Krasnici (54 sl. let), Matija Janežič v Boštanju (50 sl. let), Anton Vidmar v Doleh (50 sl. let), Matija Kovačič v Bajnofu (42 sl. let), Marjeta Mavrin v Dobličih (41 sl. let), Marijana

Suštar v Predtrgu (40 sl. let), Gregor Smerkol v Drnovcu (37 sl. let) in Mihael Drol v Medvodah (36 sl. let).

Citalnica na Vrhniku priredi v svojih prostorih v nedeljo, dne 4. t. m. plesni venček.

Zalostna smrt mladega pljanca. 24letni Anton Ovca iz Domžal se je 25. t. m. v neki gostilni v Vodicah tako napisil, da se je na poti domov zgil v gozdu med Vodicami in Žejami in zmrlnil.

Odlikovanja požarne brambe.

Kamniška požarna bramba je odlikovala pet svojih članov s častno svinčino, ker so že 25 let pri požarni brambi.

Ti člani so gg.: Franc Jasevec, Ivan Karolnik, Franc Sterle in Jernej Pečnik. Vsi so od leta 1876. pri požarni brambi.

Pevsko društvo "Zvon" v Šmartnem pri Litiji priredi na Svečnico, t. j. dne 2. februarja 1906, veliko plesno veselico s petjem, komičnim prizorom, žaljivo pošto, korjandoli itd. v gostilni gosp. Ivana Robavsa v Šmartnem. Vstopnina 50 h na osebo. Začetek ob 6. uri zvečer.

Zlato poroko je obhajal v soboto v Postojni g. Josip Gácelj, ki je znan zlasti starejšim obiskovalcem gledališča v Ljubljani kot izborni slovenski igralec in režiser.

Medvedje v kočevskih gozdih. Pretekli torek so zasedli kmetje v gozdih med Kočevjem, Čubarjem in Prezidom medvedje stopinje, kar je povzročilo v lovskih, krogih cel alarm.

Drushtvo "Triglav" je v Radovljici edino društvo, ki zbira pod svojim okriljem vse, brez razlike stanu. Društvo ima svojo smer in se ostro razločuje od onih mnogoštelnih bralnih društev po deželi, ki niso ne krop in ne voda. "Triglav" je priredil 31. 1. predstavo "Županove Micice" s kratkim predavanjem o ponenu Ant. Linharta za slovensko lepo književnost. Radovljški diletantje so igro vprizorili tako dobro. Naravnost imenito se je izvajala vloga "Glažka", "Županove Micice" in "Župana". Tudi druge vloge so bile dobro rešene. Igra je zelo ugajala in zelo številno občinstvo je dalo duška svoji zadovoljnosti z živahnim aplavzom. Dne 20. t. m. pa se je priredila Ogrinčeva narodna igra "V Ljubljano dajmo". Brez dvoma je ta igra ena izmed najboljših, kar jih ima slovenska izvirna dramatska literatura. Kakšno privlačno moč ima, dokazuje dejstvo, da mnogo obiskovalcev ni moglo več dobiti potrebrega prostora. Marljivi Radovljški diletantje so se sicer zelo potrudili, toda poznalo se je, da zatehta te veseloigra popolnoma izvezbanih igralskih moči. Zelo dobro je bilo drugo dejanje, ki se vrši v Ljubljani. Pred vsem nam je ugajala Márka in njen ljubimec dr. Snoj. Tudi prvo dejanje je ustrezalo, med tem, ko je bilo zadnje dokaj slabše. Venec je igra splošna ugajala, zakaj igralci so se potrudili. Izrekla se je želja, da bi se priredilo še več takih predstav in od pridnosti in resnosti igralcev imamo pričakovati še mnogo. Dasi so razmene, kar se tiče družabnega življenja dokaj neugodne v Radovljici, smemo vendar upati, da se to izpremeni. Pred vsem bi pa opozorili Radovljško občino, da bi zachele končno vendar skrbeti zato, da bi se dobili tudi v Radovljici za take namene primerni prostori, ki jih ima danes že skoraj vsaka vas.

Zavedna slovenska občina je v Mošnjah pri Radovljici, kjer je občinski odbor soglasno sklenil, da se odpravijo v srejni vse dvojezične table in se nadomestite s samoslovenskimi. Bi tudi v drugih slovenskih občinah ne bilo napačno!

Lovski ples. V soboto 10. svečana pridite vsi lovci in lovski prijatelji v Lesce k Wucheriju na lovski ples. Za ta izvanredni ples se je sestavil poseben odbor, ki skrbi za velikanske priprave. Vabilo se bodo razpošljala prihodnji teden. — Odbor radovljških lovcev.

Illijskobistriško - trnovsko prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 4. t. m. v dvorani hotela "Illijska" veselico. Gledališko predstavo: "Ne kliči vraga", žaljivo loterijo in plesom.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani priredi svoj letosni občini zbor dne 2. svečana ob 3. uri popoldne.

Orožništvo na Colu je naredilo te dni imeniten lov. Zasačilo je nevarnega hudodelca v osebi Aleksandra Žgavca. Navedenec je star 35 let, a je vkljub temu že radi različnih hudodelstev, kakor poziga, tativne itd. preselil nad 15 let težke ječe. Vest mu pa sedaj ni dala miru in stegnil je znova svoje dolge prste po tuji lastnini. Prišel pa je kmalu v roke pravice, ki ga je znova vtaknil pod ključ.

Okrazen na potovanju. Dijaku Pavlu Gromanu je bil med St. Petrom in Divačo ukrazen kovčeg, v katerem je imel vrednosti za 1000 K.

V Hrastniku in v Trbovju stavkajo premgarji še vedno.

Vse je mirno in red se ni nikjer kaže. Včeraj zjutraj je došla v Hrastnik ena stotnja pešpolka štev. 27 iz Ljubljane, v Trbovlje (kjer je že nad 100orožnikov, pa so prišle tri stotnje istega pešpolka. O koncu stavke se dosedaj še ničesar ne siši. Pač bi bile gotovo 2/3 delavcev zadovoljive, da bi šli na delo, a drugi jih drže nazaj. Centrala noči ničesar slišati o kakih pogajanjih. Revščina med delavstvom se že oglaša, dasi traža stavka šele en teden. Nekaj delavcev zahteva, da se otvoriti delavski konsum, a drugi branijo, češ, oni, ki so nam nakopali stavko, naj nas podpirajo. Čudno je, da nam posiljajo nemške (gornještajerske) orožnike in zdaj še nemško vojaštvo. Socijalni demokrati prirejajo shode v Trbovljah in v Hrastniku vsak dan; prav pridno obetajo delavcem podpore, a doslej še nič. Imamo li pričakovati konca takojšnje soc. demokracije?

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje dne 2. svečana ob 1. uri popoldne v Šmarju pri Jelšah.

Preveč denarja je imel.

Posestnikov sin Pavlič v Sv. Lovrencu nad Mariborom je skupil 500

kron za prodani les svojega očeta in šel spati k svojemu prijatelju Gradišniku, ki ga je okradel in ga nato peljal še ponoči v gostilno, kjer je zanj plačeval, da je vse od mize

lilo. Ker je Gradišnik po navadi suh kot cerkvena miš, je začelo oroniti štvrstvo stvar preiskovati. Gradišnik je trdil, da je našel denar v svoji postelji, Pavlič pa, ki je še vedno pil,

se ni hotel nič zmeniti, če je res okrazen, če, prav je, če me je kdo okradel, saj imam tako dosti desetakov, tat je neumen, če pove, da je ukradel itd. Seveda so Gradišnika priprili, Pavlič je šel pa spati, da se prespi in da bo mogoče potem bolj pametno govoriti z njim. ■

Zmrznil je posestnik Franc Ferlin iz Kozjega. Mož se je napil nekoliko preveč pijače, pa se je spodnaknil na poti iz gostilne domov in ni mogel več vstati.

V potoku zmrznil. Blizu Slovenske Bistrice je našel neki fant v nekem potoku nekega okoli 50 let starega moža, ki je bil naslonjen na breg in bil še živ. Ker ga fant ni mogel sam potegniti iz vode, je šel po ljudi. Predno pa so ti prišli, je mož že izdihnil. Kdo je, da doslej ni moglo dognati.

Vlak je povozil pri Vuhretu pri Slov. gradu nekega neznanca, ki je bil na mestu mrtev. Najbrž je bil kak ogrski spremljavec živinskega transporta.

Talijo za rešitev življenja v znesku 105 K je dobil Ivan Čelar iz Smrečja pri Sv. Joštu, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil dva otroka gotove smrti iz goreče hiše.

Roki sta zmrznili pri vajah v Gospici sveti na Koroškem častniku Silvaticiju. Morali so ga prepeljati domov.

Nova lekarna v Gorici. V mestnem svetu so sprejeli predlog,

da se napravi v Gorici še ena lekarna, ki bo šesta v tem mestu

Hotel, restavracija in kavarna "Balkan" v Trstu so prešle te dni v roke družbe Marije Počkaj in Ivana Kogel.

Jadranska banka v Trstu je začela poslovali 13. novembra 1905 in je imela do 31. decembra 1. leta prometa 14,955.802 K. Dosedaj je promet narastel že nad 20 milijonov. Kreditni delokrog sega že daleč v Italijo, tja do Kalabrije, tako da jo Italijani že s strahom gledajo.

Vlom v Trstu. Neznanati tatori so vlmili v trgovino tvrdke Popper et Comp. in odprli železno blagajno, v kateri je bilo 735 kron denarja v zlatu in srebru. Drugo blagajno, ki je bila prazna, so pustili pri miru.

Najhitrejša bojna ladja vseh ladjevij je avstrijski "Erzherzog Friedrich", ki prevozi v eni uri 20-57 vozlov. Ladja je ravnokar spuščena v morje in jo je zgradila ladjevnica v Trstu, ki gradi enako ladjo "Erzherzog Ferdinand Max", ki bo v nekaj mesecih izgotovljena.

Tickek v klečki. 12. aprila lanskega leta je 23letni mizarski pomočnik Anton Reil, rojen v Zagrebu, pristoven v Ljubljano, hotel nekemu svojemu sorodniku odpeljati in prodati voz pohištva, kateri mu je pa k sreči še pravčasno prišel na sled in namero preprečil. Reil jo je potem takoj popihal v Zagreb. Po njegovem odhodu pa je sorodnik tudi pogrešil za 160 K knjig, za katere se je pozneje dognalo, da jih je tudi Reil pokradel in prodal nekemu starinarju. Lisjak pa ni opustil stare navade. Komaj je došpel v svoje rojstno mesto Zagreb, je tudi tam takoj pokazal svojo spremnost in je bil dne 25. istega meseca pri tamošnji sodnji že obsojen na 3 mesece zapora. Ni mu pa dobro dišal, "ričet" in je takoj drugi dan po odsodbi imel srečo, da je zapustil zagrebško omrežje zidovje in jo od kuril na Dunaj. Od tam je šel pozneje Jesenice, sedaj pa se je zopet po-

javil v Ljubljani, kjer je stopil v delo k nekemu tukajšnjemu trgovcu s meblji, kjer se je v soboto mudil, ko je gospodarju neka stranka plačala 600 K. za meble, v mebljarni. Gospodar je stranko spremil do vrat, denar pa popustil na pisalni mizi. Reil je pa bilo gotovo 2/3 delavcev zadovoljivih, da bi šli na delo, a drugi jih drže nazaj. Centrala noči ničesar slišati o kakih pogajanjih. Revščina med delavstvom se že oglaša, dasi traža stavka šele en teden. Nekaj delavcev zahteva, da se otvoriti delavski konsum, a drugi branijo, češ, oni, ki so nam nakopali stavko, naj nas podpirajo. Čudno je, da nam posiljajo nemške (gornještajerske) orožnike in zdaj še nemško vojaštvo. Socijalni demokrati prirejajo shode v Trbovljah in v Hrastniku vsak dan; prav pridno obetajo delavcem podpore, a doslej še nič. Imamo li pričakovati konca takojšnje soc. demokracije?

Sestanek delegatov o gorskem koalicijskem

V šolskem letu 1903/1904. je bilo na Bolgarskem 4444 šol z bolgarskim učnim jezikom. Te šole je obiskovalo 340.668 otrok; od teh je bilo 220.620 učencev in 120.048 učenek. Ako se primerja število šol (4444) s številom prebivalstva (3.744.283), se razvidi, da pride po ena šola na 881 prebivalcev. Na teh zavodih je delovalo 7768 učiteljskih oseb; izmed teh je bilo 5425 učiteljev, pa 2361 učiteljev. To učiteljsko osebo je poučevalo 340.668 otrok, torej pride na enega učitelja 44 otrok.

Sestanek delegatov o gorskem koalicijskem

Reka 29. januarja. Med reškim državnim poslancem Zanello in redakterjem dr. Tothom je bil dvoboje na sablje. Zanella je ranjen na roki, Toth na glavi.

Petrograd 29. januarja. General Linevič javlja, da je v Vladivostoku zopet mir. Pomorščaki, ki so revoltirali, so vsi zaprti.

Moskva 29. januarja. Za podporo okrajov, v katerih vlada lakota, bo treba 27 milijonov rublov.

Riga 29. januarja. Vstaja Letov je premagana. Ujetih je 30 voditeljev; 5 izmed teh je dal polveljnik takoj ustreliti. Tudi pacifikacija Kurlandije se nadaljuje. Izmed ujetih voditeljev revolucije jih je bilo 6 ustreljenih.

Berlin 29. januarja. Moskovska policija je razkrila nameravan atentat na Kreml. Našla je v Kremlu dinamita in električnih priprav.

London 29. januarja. Kralj Edward je hudo bolan. Pokljali so k njemu zdravnika iz Marijinih varov na Češkem.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 22. januarja: Marija Dolinar, nadučiteljeva vdova, 67 let. Vsled raka.

Dne 23. januarja: Marija Hiršman, paznjkova vdova, 59 let. Stenosis chron. — Marija Makovec, mizarjeva žena, 65 let. Srčna hiba.

Dne 24. januarja: Fran Fink, kajžarjev sin, 22 let. Jetika.

Dne 26. januarja: Fran Pust, tesarski mojster, 67 let. Radeckega cesta 20, Artesio sclerosis. — Melhior Košir, krojač, 38 let. Hilserjeve ulice 3, jetika. — Franc Škraba, posestnik sin, 2 leti. Crna vas 44, božast. — Ana Podkrajkaj, paznjkova vdova, 61 let. Poljenska cesta 13, kap. — Vida Gale, tapetarjeva hči, 7 dñij. Tržaška cesta 20, življenske slabosti.

Dne 27. januarja: Anton Gačnik, posestnik, 82 let. Radeckega cesta 11, ostarelost. — Valentini Blei, delavec, 74 let. Radeckega cesta 11, ostarelost. — Gustav Laehsig, tovarnar, 66 let. Dunajska cesta 33. otrpljenje srca.

Borzna poročila.

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 28. januarja 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
42% majskia renta	100—	100·20
42% srebrna renta	99·95	100·15
40% avstr. kronska renta	100·20	100·40
40% zlata	118·10	118·30
40% ogrska kronska renta	96·30	96·50
40% zlata	114·35	114·55
40% posojilo dež. Kranjske	99·50	101·
40% posojilo mesta Split	100·65	101·65
40% posojilo Zadar	100—	100—
40% bos.-herc. železniško posojilo 1902	100·55	101·55
40% češka dež. banka k. o.	100—	100·15
40% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100·15	100·50
40% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	100·45	101·40
40% zast. pisma finans. hranilnic	106·45	107·45
40% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100·50	101·50
40% z. pis. ogr. hip. ban.	100—	100·70
40% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99·50	100·50
40% obl. češke ind. banke	100·50	101·50
40% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99·90	100—
40% prior. dolenskih žel.	315·90	317·90
30% prior. juž. žel. kup. 1/3	101·25	101·75
40% avstr. pos. za žel. p. o.		
Srečke.		
Srečke od I. 1860/5	195·50	197·50
" od I. 1864	196—	198—
" tizske	161·15	163·15
" zem. kred. I. emisije	297—	307—
" II. "	299—	309·50
" ogrske hip. banke	264—	269·50
" srbske a frs. 100% turške	101—	111·50
Basilika srečke	149—	150—
Kreditne	149—	150—
Imoške	25·30	27·30
Krakovske	476—	486·50
Ljubljanske	79—	85—
Avt. rdeč. križa	92—	99—
Ogrske	61—	68—
Zivnostenske	52·25	54·25
Premogokop v Mostu (Brüx)	33·10	35·10
Alpinske montane	57—	63—
Praške žl. ind. dr.	72—	78·50
Rima-Murányi	529·50	539·50
Rudolfove		
Salcburške		
Dunajske kom.		
Delnice.		
Južne železnice	122·50	123·50
Državne železnice	665·50	666·50
Avtro-ogrskie bančne deln.	1631—	1641·50
Avtro. kreditne banke	673·50	674·50
Ogrske žel. ind. dr.	797—	798·50
Zivnostenske	246—	246·50
Premogokop v Mostu (Brüx)	663—	666—
Alpinske montane	535—	536—
Praške žl. ind. dr.	2670—	2686—
Rima-Murányi	530·25	531·25
Trboveljske prem. družbe	278—	282—
Avtro. orozne tovr. družbe	560—	564—
Ceske sladkorne družbe	160—	162—
Valute.		
C. kr. cekin	11·33	11·37
20 franki	19·10	19·13
20 marke	23·48	23·56
Sovereigns	23·96	24·04
Marke	117·35	117·55
Laški bankovci	95·57	95·77
Rubli	251·25	252·50
Dolarji	4·84	5—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 29. januarja 1906. **Termin.**

Pšenica za april . . . za 100 kg K 17·10
Rž " " " " " 100 " 16·88
Koruz " " " " " 100 " 13·98
Oves " " " " " 100 " 14·15
Efektiv.

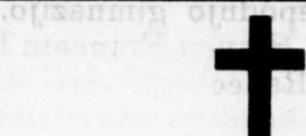
Neizpremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306·2. Srednji graci tlak 786·0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
27. 9. zv.	744·0	-3·8	sl. sjan	jasno
28. 7. si.	745·0	-9·8	brevetar	megla
" 2 pop.	744·2	0·8	sl. jvzhod	jasno
" 4. sv.	744·5	-3·0	sl. sever	jasno
29. 7. si.	743·6	-0·1	sl. sever	megla
" 3. sv.	741·2	0·6	"	jasno

Srednja predvračanja in včerajšnja temperatura: 27° in -4·5°, norm.: 20° in 1·9°. Mokrina v 24 urah 00 mm in 00 mm.

Franc Leben, mesar, naznana v svojem kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je iskreno ljubljen, nepozabni brat, oziroma sin svak in stric, gospod

Karel Leben
tapetnik

po dolgi, zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umiranče, danes dne 29. januarja, ob 2. uri zjutraj v starosti 28 let mirno zaspal v Gospodu.

Zemske ostanke predprtega pokojnika prepeljejo jutri, v torek, 30. januarja, ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 27, na pokopališče k Sv. Krištofu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 29. januarja 1906.

Lavra Krek, dvornega svetnika v domu, naznana prežalostnega srca v lastnem in imenu vseh ljubih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljene matere, oziroma stare matere, gospe

392

Marije Schilcher roj. Prieger

ki je po dolgem, mukopolnem trpljenju, previden s tolazili sv. vere, v soboto, 27. januarja ob petih popoldne v starosti 87 let, mirno zaspal v Gospodu. Truplo predprtega pokojnice bo v torek, 30. januarja ob poli 3. popoldne v hiši žalosti na Marije Terezije cesti št. 2 slovensko blagoslovljeno, nato pa na pokopališče pri Sv. Krištu v raki položeno k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo služile v župni cerkvi Marijinega Oznanja.

V Ljubljani, 27. januarja 1906.

Louski pes
belo in rjavo pikast, s staro znamko, se je izgubil.

Odda naj se pri dr. Bretlu, Francovo nabrežje št. 1.

330

Srečke.

195·50

196—

161·15

297—

299—

264—

269·50

101—

149—

150—

25·30

486·50

79—

85—

92—

99—

61—

68—

52·25

54·25

33·10

35·10

57—

63—

72—

78·50

539·50

150—

27·30

</